

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: M. T. P., narozený X, t. č. pobytem v ČR v Zařízení pro zajištění cizinců X
zastoupený: Mgr. Tomáš Císař, advokát, sídlem Vinohradská 1233/22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě ze dne 10. 5. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2023, č. j. OAM-19/LE-BA01-HA13-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 20. 4. 2023, č. j. OAM-19/LE-BA01-HA13-2023 bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen **zákon o azylu**) neuděluje.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby předestřel žalobce, že o udělení mezinárodní ochrany požádal zejména proto, že pokud by se měl vrátit zpět do země původu, má důvodné obavy o svůj život ze strany černých společností, kterým dluží peníze a ty žalobci i jeho rodině vyhrožují. Žalobce vyjádřil v žalobě nesouhlas s tvrzením žalovaného stran možnosti žalobce vyhledat pomoc před lichváři u policie, aniž by sám čelil trestnímu stíhání či jiné újmě. Tato tvrzení považoval žalobce za nepravdivá především proto, že mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo, že černé společnosti (lichváři) jsou často napojeny na veřejnoprávní orgány, přičemž se vždy obratem dozvědí o tom, že jejich dlužník se domáhá pomoci a poté se mstí. Právě obava ze msty měla žalobci zabránit v tom, aby se obrátil na příslušné orgány. Dále žalobce odmítl tvrzení žalovaného, že by ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly výhradně ekonomické důvody. Žalobce nepopíral, že si chce v ČR najít zaměstnání, nicméně tento zájem není motivován pouhou vidinou zlepšení životní úrovně, nýbrž jednou z mála možností, jak se vyhnout závažné újmě na jeho zdraví či životě, která mu v důsledku nesplacení dluhů může být způsobena. Primárním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je tedy důvodná obava z pronásledování, které může vyústit v bezprostřední ohrožení zdraví či života. Žalobce se rovněž obává o svoji manželku a děti žijící ve Vietnamu. Žalobce dodal, že se v dluhové pasti ocitl nezaviněně, jelikož neměl tušení, že činnost věřitelů je ilegální. Žalobce byl názoru, že uvedl natolik závažné skutečnosti, které měly vést k udělení mezinárodní ochrany, protože rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť ten nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází. V návaznosti na to žalobce dovodil, že v případě návratu do země původu mu hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s § 12 zákona o azylu. K tomu žalobce dále dodal, že jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalobce byl také přesvědčen, že by bylo nehumánní navrátit ho nuceně do Vietnamu, upozornil, že v jeho případě je splněn i důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Splnění podmínek spatřoval žalobce v důvodné obavě, že pokud by byl vrácen do Vietnamu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť současně v jeho situaci nepřichází možnost efektivního využití ochrany ze strany vietnamských veřejnoprávních orgánů v úvahu. Žalobce v tomto směru vyjádřil nesouhlas s tvrzením žalovaného, že měl nejdříve využít všech zákonných prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Z usnesení NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 172/2018-28, na nějž žalobce odkázal, vyplývá, že po žadateli o mezinárodní ochranu nelze požadovat, aby vyčerpал prostředky ochrany země původu, jestliže lze mít za to, že jeho rezignace na využití ochrany této země se zakládá na opodstatněné nedůvěře vůči jejím veřejnoprávním orgánům. To má být i případ žalobce, jehož nedůvěra ve vietnamské státní orgány je zcela opodstatněna obavami z jejich napojení na černé společnosti. Z výše uvedených důvodů žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 25. 5. 2023 žalovaný nesouhlasil s námitkami žalobce, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Při rozhodování vzal žalovaný v úvahu žalobcem uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o

situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí a má za to, že přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu řízení postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Žalovaný však neshledal žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. K obavě žalobce z kriminálního jednání věřitelů žalovaný konstatoval, že není známo, že by mu příslušné státní orgány odmítly poskytnout ochranu, či že by ji nebyly schopny poskytnout. Žalovaný v této souvislosti odkázal na informaci MZV ČR informace MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV-17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva, z níž vyplývá, že poskytnutí půjčky mezi fyzickými osobami je legální, avšak je zde stanovena maximální výše úrokové sazby na 20 % p. a. „Úvěry načerno“, které vybočují ze zákonných mezí při půjčování peněz mezi fyzickými osobami a s nimi související patologické jevy, jsou vietnamskými úřady vnímány jako nežádoucí. Vietnam disponuje dostatečnou legislativou v občansko-právní a trestně-právní úpravě. V případě poskytnutí půjčky s úrokovou sazbou 20 až 99 % p. a. může dlužník ke své ochraně využít občanského soudního řízení. V případě poskytnutí půjčky s úrokovou sazbou 100 % a výše, se jedná o trestný čin lichvy a dlužník se může obrátit o pomoc na orgány činné v trestním řízení, tj. soud, státní prokuraturu, ale zejména na policii. Oběť trestného činu lichvy není za uzavření úvěru postihována. Občané Vietnamu tudíž mají možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány a domoci se ochrany své osoby a svých práv. Mezinárodní ochrana může být žadateli poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odeprána ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. K tomu, aby mohl být učiněn takový závěr, je ovšem nutné, aby žalobce využil všech zákonných prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Žalobce se však na příslušné orgány domovské země s žádostí o pomoc ve věci svých věřitelů neobrátil a v důsledku toho neprokázal, že by mu tyto orgány pomoc odepraly ev., že se na státní orgány s žádostí o pomoc obrátil, ale pomoc by mu nebyla účinně poskytnuta. Ohledně námitky, týkající se nedostatečného posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu, žalovaný zrekapituloval důvody, pro něž nebyly shledány žádné důvody pro jeho udělení. Napadené rozhodnutí považoval žalovaný i nadále za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Naopak žalobní argumentaci považoval žalovaný za nezpůsobilou zpochybnit důvodnost rozhodnutí. Z výše uvedených důvodů proto žalovaný soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Napadené výroky rozhodnutí správního orgánu přezkoumal soud v mezích žalobních bodů, přičemž se v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zabýval i novými skutečnostmi odpovídajícími stavu v okamžiku svého rozhodování.
6. S ohledem na stanovisko žalobce bylo ve věci nařízeno ústní jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je nedůvodná.
8. Ze správního spisu zjistil soud následující. Dne 23. 1. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, dne 27. 1. 2023 poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a sdělil, že nemá žádné náboženské ani politické přesvědčení a není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Je ženatý a má tři děti (všichni pobytem ve Vietnamu). Z Vietnamu vycestoval v roce 2019 s pracovním vízem do Rumunska. V Rumunsku pobýval a pracoval dva a půl roku. Poté nelegálně automobilem odjel do Maďarska, kde pobýval přibližně jeden rok. V říjnu 2022 přijel nelegálně do ČR. V minulosti nežádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani v jiných státech. Je zdravý, nemá žádná zdravotní omezení ani zvláštní potřeby. O mezinárodní ochranu v ČR žádá z důvodu, neboť je ve Vietnamu velmi zadlužen. Současně se obává svých věřitelů – lichvářů, kteří mu vyhrožují.
9. Podle § 12 zákona o azylu *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
10. Dle § 14 zákona o azylu *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
11. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
12. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu *„Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*
13. Hlavním tvrzeným důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je dle žalobce obava z jeho věřitelů – černých společností, v případě jeho návratu do země původu.
14. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu soud shodně s žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly být podřazeny pod zmiňované ustanovení zákona o azylu, současně s tím žalovaný uvedl, že pronásledovatelem může být ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu veřejná moc. Zákon sice připouští výjimku, kdy může být pronásledovatelem i soukromá osoba, ale to pouze za předpokladu, že pronásledovanému není veřejná moc schopna či ochotna odpovídajícím způsobem poskytnout ochranu. S ohledem na shromážděný spisový materiál je však tato možnost vyloučena. Nad to žalovaný správně

zdůraznil, že žalobce se s žádostí o pomoc na příslušné orgány neobrátil ani neprokázal, že by tyto orgány pomoc odmítly (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003). Pakliže žalobce argumentuje tím, že černé společnosti jsou napojeny na státní orgány, byl rovněž tuto skutečnost povinen prokázat a nikoliv pouze tvrdit, že „mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo“ toto napojení. Žalovaným shromážděné informace tato tvrzení vyvracejí, přičemž žalobce měl možnost se v rámci řízení o mezinárodní ochraně s nimi seznámit a rozporovat je avšak neučinil tak a ani nyní nepředložil žádný průkazný argument, který by informace shromážděné žalovaným jakkoliv zpochybňovaly. Stěžejním přesto zůstává, že žalobce není pronásledován z žádných důvodů taxativně předpokládaných ustanovením § 12 zákona o azylu. Uvedené závěry soudu i žalovaného dále podporuje ustálená judikatura NSS, například rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005 – 55 „*Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby (věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vyhrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.*“

15. Ve vztahu k humanitárnímu azylu se zabýval žalovaný rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, práce schopnou a zdravou osobou. Žalobcova rodina se nachází v zemi původu a na území ČR jiné rodinné vazby nemá. Současně nemá žalobce na území ČR žádné ekonomické vazby, neboť zde nedisponuje a ani nedisponoval takovým druhem pobytového oprávnění, které by mu umožňovalo vykonávat na území ČR výdělečnou činnost. S ohledem na uvedené poté soud neshledal žalobcovu situaci nikterak mimořádnou, potažmo zvláštního zřetele hodnou, a proto žalovaný žalobci humanitární azyl, správně dle názoru soudu, neudělil.
16. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jakožto důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (viz usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019), avšak tomu tak v případě žalobce však nebylo, a ten mohl vyhledat pomoc u policie, státní prokuratury či soudu, jak dokládá i Informace MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV- 17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva. Z těchto podkladů tedy plyne, že ve Vietnamu existuje systém ochrany fakticky potlačující nelegální půjčování peněz. Jinou otázkou je, zda je tento systém účinný i ve vztahu k ochraně jednotlivců. Nicméně žalobce se na policii neobrátil, aniž by s ní měl nějakou negativní zkušenost. Za toho stavu tedy při zjišťování skutkového stavu nevystaly pochybnosti o účinnosti vietnamské policie, státní prokuratury či soudu, k nimž by bylo potřeba zjišťovat další podrobnosti.
17. V tomto směru soud upozorňuje, že v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je důkazní břemeno rozděleno mezi žalobce a správní orgán. Pasivita žalobce ve směru dokazování tak nemůže být zcela přičítána na vrub žalovanému, který dle žalobce nesprávně zjistil skutečný stav věci ve vztahu k informacím o zemi původu. Bylo na žalobci, aby označil důkazy k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného, avšak to neučinil. Z obecného konstatování žalobce lze usoudit, že má své tvrzení o nerealnosti pomoci vietnamskou policií za notorietu. Podle § 121 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé. Jsou

jimi takové skutečnosti, které jsou známy širšímu okruhu osob a o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí. Není nutné, aby takovou skutečnost každý opravdu znal; podstatná je možnost kdykoliv se bez těžkostí o existenci takové skutečnosti přesvědčit. Skutkové tvrzení žalobce o předem vyloučené ochraně od vietnamské policie, resp. státu jako takového ovšem není skutečností obecně známou ve výše uvedeném smyslu. Závěr o stavu ve Vietnamu proto není možno učinit bez dokazování provedeného v řízení před správním orgánem či soudem. Tvrzení žalobce tudíž není ničím jiným než předsudečným výrokem bez opory v důkazech. Za situace, kdy žalobce nesprávnost skutkových zjištění dovozoval pouze z údajné notoriety, která však notoriitou není, zjevně nemohl zpochybnit skutkový závěr žalovaného. Přezkumu takto formulovaného žalobního bodu pak nebránila ani žádná vada řízení (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 59/2019-59 ze dne 12. 11. 2019).

18. Vzhledem ke všemu výše uvedenému má soud postup a závěry žalovaného za správné, neboť vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, přihlédl ke všem azylově relevantním tvrzením, jež žalobce v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Současně se žalovaný dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s veškerými v úvahu přicházejícími důvody pro udělení mezinárodní ochrany, kdy neponechal žádný prostor k pochybnostem o tom, že žalobci nelze z jím uvedených důvodů mezinárodní ochranu udělit v žádné z jejích forem.
19. Soud uzavírá, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádnou skutečnost svědčící o tom, že by v jeho případě mohly být naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný tak postupoval správně, když žádost žalobce nevyhodnotil jako důvodnou a žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobci neudělil.
20. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 10. července 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.